

Dieptestructuren in communicatie

beschouwingen

Uitgeverij Het Verdronken Kalf

Dieptestructuren in communicatie

beschouwingen

Bart J.G. Bruijnen

met een voorwoord van
Walter van den Eikhof

Colofon

© 2022 Bart J.G. Bruijnen

Vormgeving: Het Verdrongen Kalf

Coverontwerp: Frank Lammers

Druk: Brave New Books

ISBN: 9789464480795

NUR: 810/610/300

“Zoals een koe en een paard niet dezelfde interesses hebben, zo verschillen alle mensen ook van elkaar.”

- Xavier Porrentruy

Woord vooraf

Taal, sinds de mens in Babel een toren meende te moeten bouwen is het niet meer wat het is geweest. Immers, voor die tijd sprak de mens één enkele taal en kon men elkaar goed begrijpen. Daarna kwam de Babylonische spraakverwarring en sindsdien zitten we opgescheept met talloze talen en - erger nog - talloze communicatiespecialisten met dito communicatieve en taalkundige principes, stellingen, hypothesen en theorieën over de taal an sich.

Het is onduidelijk of de goden - die ons de spraakverwarring en communicatiespecialisten in de maag hebben gesplitst - zich later nog hebben verontschuldigd voor dit onheil maar het is duidelijk dat ze het probleem nooit hebben verholpen. Inmiddels worden er zo'n zeventuizend talen gebezigd op deze aarde en is de spraakverwarring groter dan ooit.

Het aantal communicatiespecialisten en taalkundigen groeide navent. Volgens de laatste cijfers kent één op de vier mensen wel iemand die iets met taal doet. En ook hier is geen daling in zicht. Taal komt zo wel heel erg dichtbij.

Nu zijn er slimme en minder slimme taalkundigen. Het probleem is dat het onderscheid nogal moeilijk te maken is. Je moet zelf eigenlijk op zijn minst taalkundige zijn om enigszins het kaf van het koren te kunnen scheiden.

Gelukkig zijn er linguïsten; de overtreffende trap van taalkundigen van de slimme categorie zeg maar. En gelukkig is er tussen die linguïsten één bijzonder exemplaar die de in de hierboven geschetste taalkundige duisternis helderheid verschaft: Bart J. G. Bruijnen.

Het onderhavige boek van onderhavige linguïst verschaft het ultieme overzicht van taalkundige principes die relevant zijn voor iedere taalgebruiker. Een soort handleiding van de taal over taal maar niet zozeer een handleiding voor de taal. Als u denkt dat dit een nuance is, lees dan eerst het boek en laat u zich meenemen in de wereld van de taalfenomenologie en kom daarna nog eens terug.

Veel leesplezier.

Walter van den Eikhof

Beschouwingen

Blumenfeld-effect	13
Stelling van Kaselowsky	15
Principes van Weisheit	17
Zinnecker-axioma	19
Wet van Neigert	21
Lauenburger-principe	23
Köllner-effect	25
Beginsel van Endres	27
Stelling van Barelli	29
Wet van Tränkler	31
Hypothese van Baruk	33
Sperlich-Oll-principe	35
Effect van Bossle	37
Stelling van Brumbach	39
Mihaescu-matrix	41
Wet van Maatz	43
Meise-theorema	45
Rojan-principe	47
Huppertz-effect	49
Paradox van Krämer	51

Wet van Schmidt	53
Stelling van Kastein	55
Fischer-thesis	57
Principe van Riedesel	59
Hölscher-stelling	61
Wet van Häberle	63
Rogall-effect	65
Ortmann-principe	67
Stelling van Wiehl	69
Melnjak-reflectie	71
Wet van Lacey	73
Kübler-effect	75
Aanname van Lieberum	77
Stelling van Thiel	79
Principe van Merz-Franke	81
Wet van Mohr	83
Vermoeden van Lutzny	85
Stelling van Probst	87
Quaiser-effect	89
Wet van Lagrin	91
Althoff-principe	93
Regel van Siemoneit	95
Jäger-effect	97
Stelling van Gleich	99
Lemma van Holz Müller	101
Principe van Schulte	103
Wet van Rebernigg	105

Cadonau-effect	107
Utzinger-principe	109
Stelling van Surbeck	111
Wet van Skreinig	113
Zimmermann-maxime	115
Namenregister	117
Bibliografie	119

Blumenfeld-effect

In onze plaatselijke zelfbedieningswinkel voor voedingsmiddelen, waar ik was omdat ik onder andere boter, kaas, eieren, spek en bonen moest hebben, kwam ik onlangs, zonder dat het mij significant van emotie liet wisselen, onze nieuwe gemeentesecretaris tegen – precies bij het schap van de visconserven.

‘Leuk u hier te ontmoeten,’ zei ik tegen de grijsbebaarde zestiger, terwijl ik aan de kant werd geduwd door een door mij meteen herkende aanbieder van cursussen betreffende de advisering over monitoring tijdens trainingen, die de blikjes roodstaartansjovis met elkaar aan het vergelijken was. ‘Ik was eerlijk gezegd verbaasd over uw aanstelling, want ik had verwacht dat de gemeente noodzakelijkerwijs een jonge, frisse meid zou aannemen.’

‘Nou, ik begrijp de verwarring,’ zei de voor zijn leeftijd nog best vitale gemeentesecretaris. ‘Dat was wellicht vroeger zo. Maar je moet niet uitgaan van een historische waarheid, zeg maar. Is meer een temporeel dingetje.’

‘Ach ja,’ zei ik, de pot pindakaas in mijn winkelwagentje rechtzettende, ‘u bedoelt dat sommige dingen werkelijk verplicht zijn en andere meer op toelaatbaarheid leunen, en dat dat blijkbaar kan veranderen in de tijd, waardoor dus in zekere zin de draagwijdte van de waarheid van vorm wijzigt?’

‘Min of meer,’ zei het heerschap uit de verloren generatie, terwijl hij aandachtig naar de aanbieding vlak naast de voorbijkomende tierneborsten keek, ‘maar het is ook een kwestie van bewijs of aanname. Van sommige zaken is bekend of zij waar of onwaar zijn, en van andere wordt dat slechts aangenomen. Die eerste groep zal onverstoorbarder zijn in de tijd. Maar weet je misschien waar de eenpersoonsmagnetronmaaltijden liggen?’

Ik loodste de ambtenaar naar de wijnafdeling, en met mijn nieuw verworven kennis dat hij thuis een eenpersoonsmagnetron in zijn keuken had staan, liep ik vrolijk door. Ter hoogte van de stelling met